

PROMETHEUS -

Promoting management and entrepreneurial thinking amongst career counsellors and guidance practitioners in EU societies

Αναλυτική Αναφορά για τις υπηρεσίες
Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Σταδιοδρομίας
Τον συντονισμό για την υλοποίηση του παρόντος
ανέλαβε ο εταίρος του Έργου “Careers Europe”

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σχετικά με το Έργο - Εισαγωγή 3

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο 6

1. Σύγκριση των εθνικών αναφορών και μελετών για την συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού 9

2. Σύγκριση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής ανάπτυξης των συμβούλων επαγγελματικών προσανατολισμών 10

3. Σύγκριση παρεχόμενων υπηρεσιών και ομάδων - στόχου 12

4. Σύγκριση πολιτικών και πρακτικών ανά χώρα για τον επαγγελματικό προσανατολισμό 16

Συμπεράσματα 17

Σχετικά με το Έργο - Εισαγωγή

Το Έργο PROMETHEUS στοχεύει στο να καλύψει την ανάγκη για αναδιαμόρφωση και περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ατόμων μέσω της αύξησης των κινήτρων για συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων, της παροχής πληροφόρησης για την πρόσβαση σε υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης, όπως ο επαγγελματικός προσανατολισμός, και προσφέροντας προσαρμοσμένες ευκαιρίες μάθησης στους ωφελούμενους του Έργου. Το Έργο θα διευκολύνει και θα ενισχύσει την συμμετοχή στην εκπαίδευση και στην απασχόληση μέσω της ανάπτυξης ποιοτικών υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού και υποστήριξης της σταδιοδρομίας. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, το Έργο θα αξιοποιήσει καινοτόμες παιδαγωγικές μεθόδους, μεθόδους βασισμένες στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας καθώς και ανοιχτό εκπαιδευτικό υλικό σε διάφορες Ευρωπαϊκές γλώσσες.

Η ομάδα υλοποίησης του Έργου περιλαμβάνει 6 Φορείς / Οργανισμούς από 6 Ευρωπαϊκές χώρες:

- [Business Foundation for Education, Βουλγαρία \(www.fbo.bg\)](http://www.fbo.bg)
- [Centro Italiano per l'Apprendimento Permanente, Ιταλία \(www.ciape.it\)](http://www.ciape.it)
- [BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und Personaltraining GmbH, Αυστρία \(www.best.at\)](http://www.best.at)
- [Institute of Entrepreneurship Development, Ελλάδα \(http://entre.gr\)](http://entre.gr)
- [Aspire-igen, Ηνωμένο Βασίλειο \(www.aspire-i.com\)](http://www.aspire-i.com)
- [Cork Institute of Technology, Ιρλανδία \(www.cit.ie\)](http://www.cit.ie)

Το βασικό παραδοτέο του Έργου – η ιστοσελίδα www.prometheus-eu.net – αποτελεί μια ηλεκτρονική πλατφόρμα υποστήριξης των επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στον χώρο της Συμβουλευτικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Θα είναι μια καινοτόμος πλατφόρμα στην οποία οι επαγγελματίες του χώρου θα έχουν την δυνατότητα να μάθουν, να εξερευνήσουν, να δικτυωθούν και να μοιραστούν πληροφορίες σε ένα μεγάλο εύρος Ευρωπαϊκών γλωσσών. Η πλατφόρμα θα εμπεριέχει μεγάλη ποικιλία χρήσιμου υλικού, όπως εκπαιδευτικά βίντεο, πληροφορίες σχετικά με βέλτιστες πρακτικές, εκπαιδευτικά εργαλεία και εκπαιδευτικές μεθόδους. Στόχος είναι η πλατφόρμα αυτή να συμβάλλει στην συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των συμβούλων

επαγγελματικού προσανατολισμού καθώς και να παρέχει χώρο για την ανταλλαγή χρήσιμων πληροφοριών και την διεύρυνση των δικτύων και των συνεργατών των επαγγελματιών του κλάδου. Ειδικότερος στόχος είναι η προώθηση των επιχειρηματικών και διοικητικών δεξιοτήτων που πρέπει να κατέχουν οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού.

Ομάδες - Στόχος

- **Ατομα νεαρής ηλικίας που πρόκειται να εισέλθουν στην αγορά εργασίας:**

Νέοι άνεργοι

Νέοι που χρειάζονται συμβουλές για την περαιτέρω εκπαίδευση ή/και κατάρτισή τους

Νέοι που χρειάζονται συμβουλές για αλλαγή καριέρας

Νέοι που χρειάζονται συμβουλές στον σχεδιασμό της καριέρας τους

- **Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού**

Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Επαγγελματίες διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού

Καθηγητές και εκπαιδευτές που εμπλέκονται στην εκπαίδευση για διαχείριση σταδιοδρομίας

- **Έμμεσες ομάδες – στόχος είναι:**

Εκπρόσωποι οργανισμών εκπαίδευσης ενηλίκων

Οργανισμοί παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης

Δυνητικά ωφελούμενοι του Έργου και του αντίκτυπού του: μαθητές / φοιτητές, εργοδότες και κοινωνικοί εταίροι

Για την δημιουργία της παρούσας Αναφοράς διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ελλάδα, Βουλγαρία, Αυστρία, Ιταλία και Αγγλία, στις οποίες γινόταν διερεύνηση για την ύπαρξη εθνικών κειμένων και πόρων σχετικών με τον επαγγελματικό προσανατολισμό,

για τις υπηρεσίες που παρέχονται στις χώρες αυτές, κλπ. Στόχος της Αναφοράς είναι η μέτρηση και αποτύπωση των βασικών αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, ειδικότερα όσον αφορά τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και πλατφόρμες επαγγελματικού προσανατολισμού. Τα αποτελέσματα αυτής της Αναφοράς θα αποτελέσουν τη βάση για τις επόμενες φάσεις του Έργου, ενώ οι προτάσεις των επαγγελματιών του κλάδου θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη του εγχειριδίου με τις βέλτιστες πρακτικές, ηλεκτρονικών forum, του οδηγού για ηλεκτρονικές υπηρεσίες καθώς και των ταινιών «εμψύχωσης».

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υπάρχουν αρκετά δίκτυα και οργανισμοί / φορείς που ασχολούνται με την συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού. Για παράδειγμα, το δίκτυο “Euroguidance” φέρνει σε επαφή επαγγελματίες από όλη την Ευρώπη (από χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρες που έχουν αιτηθεί την ένταξή τους και μέλη της Ευρωζώνης) με σκοπό να μοιραστούν γνώσεις και πρακτικές ανάπτυξης για τον κλάδο. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) στοχεύει στην υποστήριξη πολιτικών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλη την Ευρώπη μέσα από την βελτίωση της γνώσης και την διευκόλυνση συνεργασιών. Επίσης, τα κράτη-μέλη έχουν ιδρύσει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικών Δια Βίου Προσανατολισμού (ELGPN) με στόχο την στενότερη συνεργασία σε θέματα δια βίου προσανατολισμού. Ομοίως, το “Eurodesk” είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός ο οποίος παρέχει υποστήριξη και πληροφορίες σε νέα άτομα στην Ευρώπη σχετικά με τις ευκαιρίες εργασιακής και εκπαιδευτικής κινητικότητας.

Το 2008 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε ένα ψήφισμα / απόφαση σχετικά με την βελτίωση του ρόλου που διαδραματίζει ο δια βίου επαγγελματικός προσανατολισμός στην δια βίου εκπαίδευση. Το ψήφισμα αυτό βασίστηκε σε προηγούμενες ευρωπαϊκές πολιτικές και συστάσεις, όπως η σύσταση του 2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις βασικές ικανότητες για δια βίου εκπαίδευση, η σύσταση του 2004 με θέμα «Πολιτικές, Συστήματα και Πρακτικές Ενδυνάμωσης του Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε όλη την Ευρώπη» και η διακήρυξη της Κοπεγχάγης του 2002.

Το ψήφισμα του 2008 έδινε έμφαση στον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει ο επαγγελματικός προσανατολισμός στις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και στην επιρροή που δύναται να έχει στην επαγγελματική ανάπτυξη των ατόμων. Επίσης, όρισε τους τέσσερις βασικούς άξονες προτεραιότητας:

- Ενθάρρυνση της δια βίου απόκτησης δεξιοτήτων διαχείρισης καριέρας
- Εύκολη πρόσβαση για όλους τους πολίτες σε υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού
- Διασφάλιση ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού
- Ενθάρρυνση συνεργασιών μεταξύ διάφορων εθνικών και τοπικών ενδιαφερόμενων μερών

Το ψήφισμα αυτό επηρέασε το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και τις δραστηριότητες φορέων και οργανισμών όπως ο CEDEFOP.

Πολλοί από τους προαναφερόμενους οργανισμούς συμμετέχουν σε έρευνα σχετικά με την συμβουλευτική σταδιοδρομίας στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται την ιστοσελίδα “EU Skills Panorama”, η οποία παρέχει έγκυρες πληροφορίες σχετικά με τις τάσεις της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του έργου που υλοποιεί ο CEDEFOP, ο οποίος σε τακτά διαστήματα δημοσιεύει ένα μεγάλο εύρος στατιστικών δεδομένων (περιοδικό ειδικού περιεχομένου για τα βιομηχανικά επαγγέλματα, ειδικές αναφορές ανά χώρα και περιοχή) σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Παρομοίως, ο ELGPN προσφέρει αντίστοιχη πληροφόρηση. Οι αναφορές που δημοσιεύουν αυτοί οι φορείς διερευνούν τρέχοντα ζητήματα και στοχεύουν στο να διαδραματίσουν έναν καταλυτικό ρόλο στην ανάπτυξη πολιτικών δια βίου επαγγελματικού προσανατολισμού. Παράλληλα, τα «εργαλεία» αυτών των φορέων περιλαμβάνουν μια σειρά από εκδόσεις σχεδιασμένες να παρέχουν βοήθεια στους διαμορφωτές πολιτικών και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ώστε να μπορέσουν να αναγνωρίσουν ζητήματα και να επανεξετάσουν τις υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού που παρέχονται στην κάθε χώρα ή περιοχή.

Επιπλέον, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ιστοσελίδων οι οποίες προσφέρουν online υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται το portal “PLOTEUS”, το οποίο προσφέρει καθοδήγηση όσον αφορά την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση σε όλη την Ευρώπη καθώς και το portal “EURES” το οποίο βοηθά άτομα που αναζητούν εργασία και εργοδότες να εντοπίσουν αντίστοιχες ευκαιρίες στο εξωτερικό.

Επιπρόσθετα, άτομα που αναζητούν εργασία έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν την ιστοσελίδα “Europass” ώστε να αναπτύξουν τα απαραίτητα έγγραφα τα οποία θα παρουσιάσουν με κατανοητό τρόπο τις δεξιότητες και την επαγγελματική τους εμπειρία σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η χρήσιμη υποστήριξη που προσφέρουν οι παραπάνω πηγές συμπληρώνεται από το έργο του “Eurodesk”, το οποίο ενημερώνει νέα άτομα για ευκαιρίες κινητικότητας σε όλη την Ευρώπη. Αντίστοιχα, ένας μεγάλος αριθμός ευρωπαϊκών προγραμμάτων Erasmus+ οδήγησαν στην συνεργασία εθνικών φορέων για να αναπτύξουν online υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού με στόχο την υποστήριξη τόσο των επαγγελματιών του κλάδου όσο και των ωφελούμενων. Επιπλέον αυτών των online υπηρεσιών, οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού έχουν την δυνατότητα να μοιράζονται βέλτιστες πρακτικές και να αναπτύξουν περαιτέρω τις γνώσεις τους με ανταλλαγές επισκέψεων στο πλαίσιο του προγράμματος “Academia”. Στα ταξίδια αυτά, τα οποία διαρκούν 1 βδομάδα, μια ομάδα 10 συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού επισκέπτεται έναν φορέα επαγγελματικού προσανατολισμού σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα και συμμετέχουν σε συζητήσεις και παρακολουθήσεις ατόμων εν ώρα εργασίας. Παρόμοια ταξίδια διαμόρφωσαν την βάση για πολλά προγράμματα κινητικότητας Erasmus+ KA2.

1. Σύγκριση των εθνικών αναφορών και μελετών για την συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού

Στην Βουλγαρία και στην Ιταλία δεν υπάρχουν ολοκληρωμένες εθνικές μελέτες σχετικά με τις υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και τις ανάγκες των επαγγελματιών του κλάδου, παρά μόνο κάποια ευρωπαϊκά έγγραφα τα οποία έχουν δημοσιεύσει Ευρωπαϊκά δίκτυα και άλλοι φορείς (CEDEFOP, Euroguidance, κλπ). Ωστόσο, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ελλάδα υπάρχουν εθνικός αναγνωρισμένοι φορείς οι οποίοι έχουν εκδώσει πληθώρα εθνικών μελετών, οι οποίες συμπληρώνονται από την συνεχή δημοσίευση μελετών που αποτελούν παραδοτέα ευρωπαϊκών έργων και προγραμμάτων. Οι εθνικές μελέτες αυτές καταδεικνύουν κάποιες κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού:

- το εύρος των δεξιοτήτων και της ενημέρωσης που πρέπει να κατέχουν καθώς και η ανάγκη για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (πχ διοικητικές δεξιότητες, συνεχή εκπαίδευση, κλπ).
- Ελλειψη χρόνου / πόρων και χρηματοδότησης

Στην Ελλάδα και στην Βουλγαρία η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού σε συγκεκριμένες ομάδες – στόχο, όπως άτομα με ειδικές ανάγκες, μετανάστες και ROMA αποτελεί μια ιδιαίτερη πρόκληση. Στην Ιταλία και στην Αυστρία μία πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες του κλάδου είναι η αναγνώριση και η θεμελίωση του επαγγέλματός τους. Για παράδειγμα, στην Ιταλία δεν υπάρχει, προς το παρόν, επίσημη αναγνώριση του επαγγέλματος της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού και όλες οι προσπάθειες για τον καθορισμό ενός ξεκάθਾਰου επαγγελματικού προφίλ με το αντίστοιχο σύστημα διαπίστευσης και τις απαιτούμενες σπουδές δεν έχουν οδηγήσει σε κάποιο αποτέλεσμα.

2. Σύγκριση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής ανάπτυξης των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού

Στην Βουλγαρία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ελλάδα, η τυπική εκπαίδευση για συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού παρέχεται από πανεπιστήμια και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως, για παράδειγμα, ο φορέας QCF στην Αγγλία, Βόρειο Ιρλανδία και Ουαλία. Στην Ιταλία και στην Αυστρία δεν υπάρχει διαθέσιμη τυπική εκπαίδευση για συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού, παρά μόνο κάποια μαθήματα σε συγκεκριμένα πανεπιστημιακά τμήματα.

Αυτό οφείλεται, κυρίως, στην μη επίσημη αναγνώριση της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού ως επάγγελμα.

Σε τρεις από τις τέσσερις χώρες που συμμετέχουν στο Έργο “Prometheus” υπάρχει εθνικό σημείο αναφοράς για την εξασφάλιση και την προώθηση του επαγγέλματος της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού:

- Βουλγαρία – Το πιστοποιητικό GCDF που εκδίδεται από το Εθνικό Συμβούλιο Πιστοποιημένων Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (NBCC)
- Ηνωμένο Βασίλειο – Το Μητρώο Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού, η εγγραφή στο οποίο προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος QCF τουλάχιστον επιπέδου 6
- Ελλάδα – Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), ο οποίος διαπιστεύει μια σειρά προγραμμάτων πιστοποίησης

Στην Ιταλία έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς την θέσπιση πιστοποίησης, σημείο – κλειδί για ένα ολοκληρωμένο σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού (Εθνικό Συνέδριο Κυβέρνησης – περιοχών το 2011). Στην Αυστρία υπήρξαν κάποιες ιδιωτικές πρωτοβουλίες για την παροχή πιστοποιητικών και την υλοποίηση πιστοποιημένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, παρόλα αυτά οι επαγγελματίες του κλάδου τα αντιμετωπίζουν ως ένα επιπλέον, μη απαραίτητο κόστος.

Και στις τέσσερις χώρες, οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού εμφανίζουν μια μεγάλη γκάμα δραστηριοτήτων όπως η οργάνωση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις επαγγελματικού προσανατολισμού, επιχειρηματικές παρουσιάσεις, επισκέψεις σε εταιρείες, ημέρες καριέρας, εκπαιδευτικά σεμινάρια, έρευνες, μελέτες, εθνικά και ευρωπαϊκά έργα. Οι δραστηριότητες αυτές απαιτούν ένα

ευρύ φάσμα ικανοτήτων και δεξιοτήτων οι οποίες καλύπτονται από προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης που παρέχονται από φορείς τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα και στις τέσσερις χώρες. Τα προγράμματα αυτά είναι συνήθως περιορισμένου χρονικού διαστήματος και μπορεί να διαφέρουν ως προς τις ομάδες-στόχο, το περιεχόμενο και τους στόχους.

Επιπλέον των απαιτούμενων δεξιοτήτων, οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού οι οποίοι δραστηριοποιούνται ως αυτοαπασχολούμενοι ή σε ιδιωτική εταιρεία θα πρέπει να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση από διάφορες πηγές (πχ ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, εθνικά συμβόλαια, εθνικά προγράμματα, κλπ). Επίσης, θα πρέπει να κατέχουν εξαιρετικές επιχειρηματικές δεξιότητες και άλλες δεξιότητες όπως δεξιότητες διαχείρισης και διοίκησης επιχείρησης, συγγραφής προσφορών και βασικές νομικές και φορολογικές γνώσεις. Βέβαια, αυτές οι δεξιότητες δεν είναι και τόσο απαραίτητες για τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού που δραστηριοποιούνται στον δημόσιο τομέα.

3. Σύγκριση παρεχόμενων υπηρεσιών και ομάδων - στόχου

Εκτεταμένη έρευνα και στις τέσσερις χώρες που συμμετέχουν στο Έργο μας έδειξε ότι υπάρχουν πολλές ομοιότητες στους τύπους των παρεχόμενων και διαθέσιμων υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού καθώς και των δραστηριοτήτων αλλά και των ομάδων-στόχου των υπηρεσιών αυτών. Ακολουθούν τα συνοπτικά αποτελέσματα αυτών των ερευνών.

Οργανισμοί και φορείς που παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού:

- Σχολικοί σύμβουλοι
- Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης
- Γραφεία διασύνδεσης πανεπιστημίων
- Δημόσιοι φορείς απασχόλησης
- Ιδιωτικές εταιρείες εξειδικευμένες στην συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού, στην ψυχολογική υποστήριξη και σε υπηρεσίες διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού
- Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις
- Ανεξάρτητοι / αυτοαπασχολούμενοι επαγγελματίες (σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, ψυχολόγοι, εκπαιδευτές, κλπ)
- Συνδικαλιστικές οργανώσεις

Παρέχεται υποστήριξη και πληροφόρηση σχετικά με:

- Συγγραφή βιογραφικών και αιτήσεων εργασίας
- Τάσεις της αγοράς εργασίας
- Σπουδές, εκπαίδευση και κατάρτιση
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη καριέρας
- Ευκαιρίες απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, πχ μαθητεία / πρακτική άσκηση
- Δεξιότητες και ικανότητες
- Ευκαιρίες εργασίας στο εξωτερικό
- Τεχνικές για συνέντευξη εργασίας

Δραστηριότητες που υλοποιούνται:

- Εκδηλώσεις
- Εθνικές ημέρες καριέρας
- Δια ζώσης ατομική συμβουλευτική υποστήριξη (ο πιο σύνηθες τρόπος)
- Coaching και mentoring
- Ομαδική συμβουλευτική υποστήριξη
- Ψυχομετρικά τεστ
- Ανάπτυξη ιστοσελίδων και διαδραστικών εφαρμογών, όπως ιστοσελίδες αναζήτησης εργασίας
- Επαφή με εργοδότες

Ομάδες - στόχος:

- Μαθητές (ειδικότερα μαθητές Γ τάξης γυμνασίου, οι οποίοι πρέπει να επιλέξουν τον τύπο λυκείου και μαθητές Γ τάξης λυκείου)
- Φοιτητές και απόφοιτοι τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- Εργαζόμενοι οι οποίοι ενδιαφέρονται για ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, αναζητούν νέες ευκαιρίες καριέρας ή χρειάζονται βοήθεια για να αντιμετωπίσουν αλλαγές στην καριέρα τους και να διαχειριστούν τις ισορροπίες μεταξύ δουλειάς και προσωπικής ζωής
- Πρώην εργαζόμενοι οι οποίοι έχουν απολυθεί
- Ανεργοι και νέοι χωρίς πρόσβαση στην εργασία ή/και στην κατάρτιση (NEETs)
- Ατομα που αντιμετωπίζουν την πιθανότητα του κοινωνικού αποκλεισμού
- Μειονότητες (άτομα με αναπηρίες, μετανάστες, ΡΟΜΑ, κλπ).

Οι τρεις ομάδες – στόχος στις οποίες η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού είναι αρκετά δύσκολη ή δεν είναι εφικτή είναι οι εξής:

- Ατομα με αναπηρίες και προβλήματα ψυχικής υγείας, λόγω των ψυχικών / συναισθηματικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν

- Μετανάστες και ΡΟΜΑ, κυρίως λόγω των πολιτιστικών και γλωσσικών διαφορών αλλά και της έλλειψης ενημέρωσης για τις διαθέσιμες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού
- Μακροχρόνια άνεργοι, πιθανότητα λόγω έλλειψης προσόντων, κινήτρων ή/και αυτοπεποίθησης

Online πόροι:

Ιστοσελίδες καριέρας και ευρέσεως εργασίας αναπτυγμένες από πανεπιστήμια και ιδιωτικές εταιρείες υπάρχουν σε διάφορες εκδοχές σε όλη την Ευρώπη. Στην Βουλγαρία, είναι περιορισμένη η πληροφόρηση που είναι διαθέσιμη online σχετικά με την απασχόληση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, ευκαιρίες εκπαίδευσης, προσφορές εργασίας, συμβουλές για αιτήσεις εργασίας και σχεδιασμό καριέρας και η πληροφόρηση που είναι διαθέσιμη παρέχεται σε συγκεκριμένες ομάδες-στόχο από ιστοσελίδες που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Αυτό διαφέρει στις υπόλοιπες τέσσερις χώρες, όπου μεγάλος όγκος πληροφοριών είναι διαθέσιμος online (πληροφορίες για τον σχεδιασμό καριέρας, επαγγελματικό προσανατολισμό, εύρεση εργασίας). Η πρόκληση, όμως, σε αυτές τις χώρες είναι να διακρίνει κανείς τις αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης και τις έγκυρες πληροφορίες.

Χρήσιμες πληροφορίες και τελευταία νέα από τον χώρο του επαγγέλματος είναι διαθέσιμα online στην πλειοψηφία των χωρών που συμμετέχουν στο Έργο, εκτός της Βουλγαρίας. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές δεν είναι συγκεντρωμένες σε έναν μοναδικό κόμβο με αποτέλεσμα οι επαγγελματίες του κλάδου να τις αναζητούν από διάφορες πηγές. Διαδραστικές συζητήσεις είναι σύνηθες φαινόμενο σε σελίδες μέσω κοινωνικής δικτύωσης (όπως το LinkedIn), όπου οι επαγγελματίες του κλάδου ανταλλάσσουν συμβουλές, κλπ. Στην Ελλάδα, η πλατφόρμα «ΙΡΙΔΑ», η οποία δημιουργήθηκε από τον ΕΟΠΠΕΠ, αποτελεί ένα φόρουμ για διάλογο και υποστήριξη σε σημαντικά θέματα που αφορούν την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού. Στόχος αυτής της πλατφόρμας είναι η προώθηση συνεργειών, συνεργασιών και συμπληρωματικότητας των δράσεων μεταξύ των επαγγελματιών του κλάδου, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, δίνοντας έμφαση σε τρόπους βέλτιστης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων και βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την έρευνα, η ανάπτυξη ιστοσελίδων online παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού απαιτεί κάποιες ειδικές δεξιότητες και γνώσεις, όπως γνώσεις τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και το πώς να εκμεταλλευτεί κανείς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (LinkedIn, Skype, κλπ). Ιστοσελίδες online παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού δεν συναντούνται στην Βουλγαρία και είναι πολύ σπάνιες στην Ιταλία. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η ιστοσελίδα “National Careers Service” (nationalcareersservice.direct.gov.uk) προσφέρει εξατομικευμένη πληροφόρηση και υποστήριξη. Για παράδειγμα, χρήστες της ιστοσελίδας αυτής (οι οποίοι είναι άνω των 13 ετών) μπορούν να δημιουργήσουν έναν προσωπικό λογαριασμό ώστε να διαχειρίζονται τις πληροφορίες που λαμβάνουν σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό (αποτελέσματα τεστ, χρήσιμες σελίδες, κλπ). Έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν συμβουλευτική υποστήριξη μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων και e-mails.

Στην Ελλάδα, οι online υπηρεσίες συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες και προσφέρονται, κυρίως, από εταιρείες ειδικευμένες στην συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη και στην διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Οι βασικοί τρόποι προσφοράς αυτών των υπηρεσιών είναι τα online τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού και η διενέργεια συμβουλευτικών συνεδριών μέσω Skype.

Στην Αυστρία, η ιστοσελίδα “bib-atlas.at” αποτελεί ένα πολύ καλό παράδειγμα για το πώς οι ωφελούμενοι μπορούν να βρουν τον κατάλληλο, για αυτούς και για τις ανάγκες τους, σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού. Η διαδικασία αυτή υλοποιείται συμπληρώνοντας ένα φιλικό προς τον χρήστη ερωτηματολόγιο, στο οποίο αφού δοθούν κάποιες βασικές και εισαγωγικές πληροφορίες από τον ωφελούμενο (φύλο, ηλικία, κατάσταση απασχόλησης, επιθυμητός στόχος, στοιχεία επικοινωνίας) σαν αποτέλεσμα προς τον χρήστη δίνεται μια αναλυτική λίστα με τους πιο κατάλληλους συμβούλους ή οργανισμούς στους οποίους μπορεί να αποταθεί.

4. Σύγκριση πολιτικών και πρακτικών ανά χώρα για τον επαγγελματικό προσανατολισμό

Οι κανονισμοί και το θεσμικό πλαίσιο σχετικά με το επάγγελμα του συμβούλου επαγγελματικού προσανατολισμού διαφέρουν σημαντικά ανάμεσα στις τέσσερις χώρες που συμμετέχουν στο Έργο “Prometheus”. Για παράδειγμα, σε χώρες όπου το επάγγελμα είναι σχετικά κάτι νέο (Βουλγαρία) ή στις χώρες όπου γίνεται τώρα μια προσπάθεια για ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο του επαγγέλματος (Ιταλία) δεν υπάρχει κάποιο θεσμικό πλαίσιο ή κανονισμοί που να καθορίζουν την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το θεσμικό πλαίσιο του κλάδου του επαγγελματικού προσανατολισμού περιγράφεται στις Νομοθετημένες Οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας (πρόσφατα ανατυπωμένες τον Μάρτιο του 2015) καθώς και στον νόμο του 2011 για την παιδεία. Παρόμοιοι νόμοι και οδηγίες εκδίδονται και μέσω των αποκεντρωμένων διοικήσεων της Σκωτίας, της Ουαλίας και της Βορείου Ιρλανδίας.

Στην Ελλάδα, το θεσμικό πλαίσιο υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού που προσφέρονται μέσω του σχολείου καθορίζεται και περιγράφεται στον Νόμο 1566/85 και εποπτεύεται από τρεις φορείς – το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Θρησκευμάτων, τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού και τον ΕΟΠΠΕΠ.

Στην Αυστρία, ο φορέας “IBOBB” (φορέας πληροφόρησης, υποστήριξης και προσανατολισμού για την εκπαίδευση και την απασχόληση) έχει θεσπίσει τις Στρατηγικές Δια Βίου Προσανατολισμού, οι οποίες βασίζονται σε εθνικές και παγκόσμιες μελέτες ακολουθώντας τις ευρωπαϊκές οδηγίες.

Εθνικά πλαίσια που καλύπτουν την συμπεριφορά και την εξάσκηση του επαγγέλματος της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού υπάρχουν στο Ηνωμένο Βασίλειο (κώδικας ηθικής “CDI”), στην Ελλάδα (Εθνικός Κώδικας Ηθικής για Υπηρεσίες Επαγγελματικού Προσανατολισμού – ΕΟΠΠΕΠ) και στην Βουλγαρία (κώδικας ηθικής “GCDF”). Τα πλαίσια αυτά καθορίζουν τις βάσεις του επαγγέλματος και συνεισφέρουν στην διαμόρφωση πολιτικών. Στην Ιταλία, ωστόσο, δεν υπάρχει κάποιο εθνικό πλαίσιο οδηγιών. Στην Αυστρία, πρακτικές που έχουν εφαρμογή στην εκπαίδευση και κατάρτιση ευάλωτων ομάδων, έχουν επίσης εφαρμογή και στην συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού, κάτι που μπορεί να συνδέεται με την έλλειψη αναγνώρισης του επαγγέλματος σε εθνικό επίπεδο.

Συμπεράσματα

Οι βασικές διαφορές που μπορεί να εντοπίσει κανείς παραπάνω ανάμεσα στις τέσσερις χώρες που συμμετέχουν στο Έργο “Prometheus”, μπορούν ίσως να αποδοθούν στον βαθμό αναγνωρισιμότητας του επαγγέλματος της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού σε εθνικό επίπεδο. Το επίπεδο ανάπτυξης του επαγγέλματος επίσης διαφέρει και κυμαίνεται από χώρα σε χώρα, καθώς στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ελλάδα είναι πολύ καλά αναπτυγμένο, ενώ στην Βουλγαρία είναι ακόμη νεοσύστατο και σε Αυστρία και Ιταλία υπό θεσμική επεξεργασία. Η έλλειψη αναγνώρισης του επαγγέλματος της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού επηρεάζει και το επίπεδο της τυπικής εκπαίδευσης για την απόκτηση των απαραίτητων προσόντων, την διασφάλιση ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον κώδικα ηθικής, τους θεσμικούς κανόνες, κλπ. Η Ιταλία και η Αυστρία θα ωφεληθούν από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα και την Βουλγαρία σε αυτούς τους τομείς, ειδικότερα μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Παρά τις διαφορές, το εύρος των δραστηριοτήτων, οι ομάδες-στόχος και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες του κλάδου φαίνεται ότι είναι σχεδόν όμοιες. Αναλυτικότερα, οι προκλήσεις που φαίνεται να είναι κοινές και στις τέσσερις χώρες είναι οι εξής:

- Συνεχής επικύρωση και αναβάθμιση των απαιτούμενων δεξιοτήτων και γνώσεων, όπως για παράδειγμα επιχειρηματικές και διοικητικές δεξιότητες, συνεχής κατάρτιση και εκπαίδευση στο αντικείμενο, κλπ.
- Έλλειψη χρόνου και διαθέσιμων πόρων
- Η παροχή υπηρεσιών σε συγκεκριμένες ομάδες ατόμων, όπως σε μετανάστες, σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, σε μακροχρόνια ανέργους

Τα αποτελέσματα του Έργου “Prometheus” (η online πλατφόρμα, κλπ) θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για την ανταλλαγή εργαλείων και μεθόδων έτσι ώστε οι επαγγελματίες του κλάδου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς αυτές τις προκλήσεις.

Όσον αφορά τις online υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, παρόλο που οι επαγγελματίες του κλάδου αναγνωρίζουν ότι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των παραπάνω προκλήσεων, όπως η καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου και η μεγαλύτερη ποικιλία παρεχόμενων υπηρεσιών, διατηρούν όμως κάποιες αμφιβολίες για το γεγονός ότι

η μεταστροφή στην παροχή online υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού θα δημιουργούσε νέες προκλήσεις και προβλήματα. Επιπλέον, η μεταστροφή αυτή συνεπάγεται και αλλαγή στον ρόλο που διαδραματίζουν οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, συνεπώς, ο Οδηγός Online Συμβουλευτικής Υποστήριξης που θα εκδοθεί στο πλαίσιο του Έργου θα πρέπει να συνεισφέρει στην εξάλειψη των παρακάτω προβληματισμών:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ του συμβούλου και του ωφελούμενου, δυνατότητα να γίνεω σωστή διάγνωση των χαρακτηριστικών και των αναγκών του ωφελούμενου έτσι ώστε να του παρασχεθούν εξειδικευμένες υπηρεσίες και να τεθούν εφικτοί στόχοι
- Προκλήσεις ως προς την επικοινωνία μεταξύ συμβούλου και ωφελούμενου (πώς να αποφευχθούν δυσκολίες στην επικοινωνία, πώς θα φαίνονται τα online μηνύματα, κλπ)
- Πρακτικά / τεχνολογικά θέματα – διαχείριση της πληροφορίας (αναβάθμιση του συστήματος, παροχή άμεσων απαντήσεων, ανάπτυξη της χρησιμότητας και της χρηστικότητας των ιστοσελίδων παροχής online υπηρεσιών, ζητήματα ασφάλειας και εμπιστευτικότητας
- Περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση στην χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας
- Παροχή online υπηρεσιών σε ομάδες ατόμων που δεν έχουν πλήρη πρόσβαση σε ΤΠΕ (άτομα ηλικίας 50+, άτομα με αναπηρίες, άτομα χαμηλών δεξιοτήτων, μετανάστες, ROMA, NEETs)
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων online υπηρεσιών – μέτρηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών
- Ηθικά ζητήματα όπως εμπιστευτικότητα, σωστή συμπεριφορά, παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες.

Η παρούσα αναφορά προφανώς αναδεικνύει την ανάγκη ανάπτυξης των online υπηρεσιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού, λόγω της δυναμικότητάς τους και της επιρροής που μπορούν να έχουν τόσο στα άτομα όσο και στις κοινωνίες. Για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και στην συνεχή ανάπτυξη των δεξιοτήτων των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού.

